

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

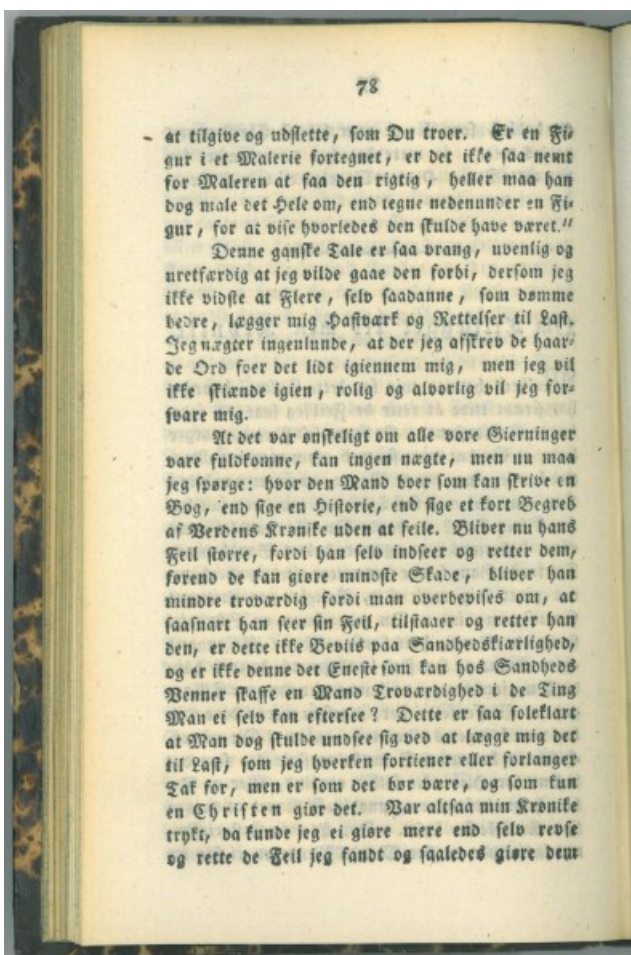
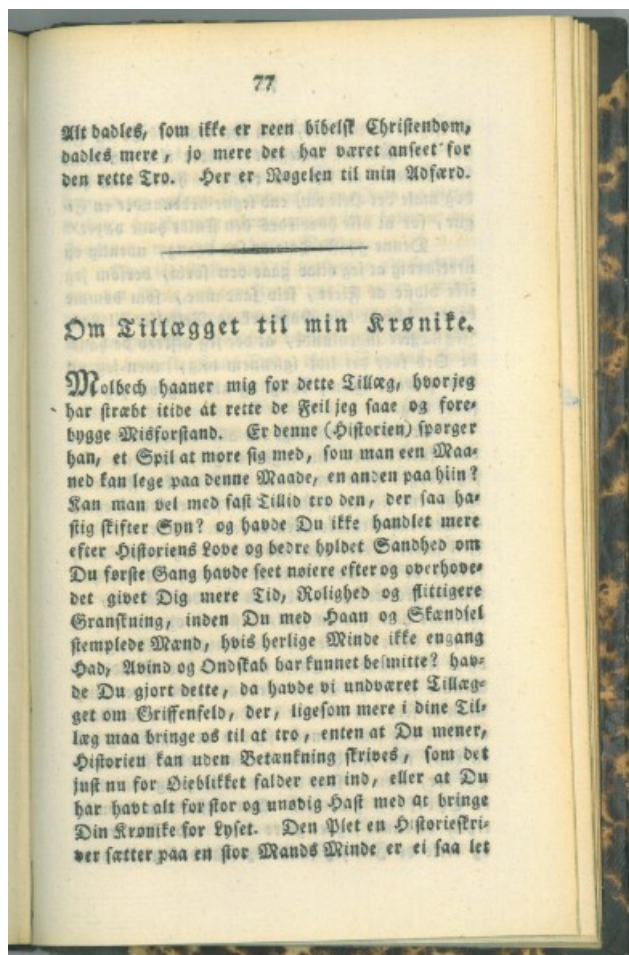
Titel: Krønikens Gienmæle

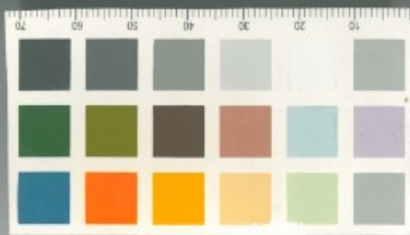
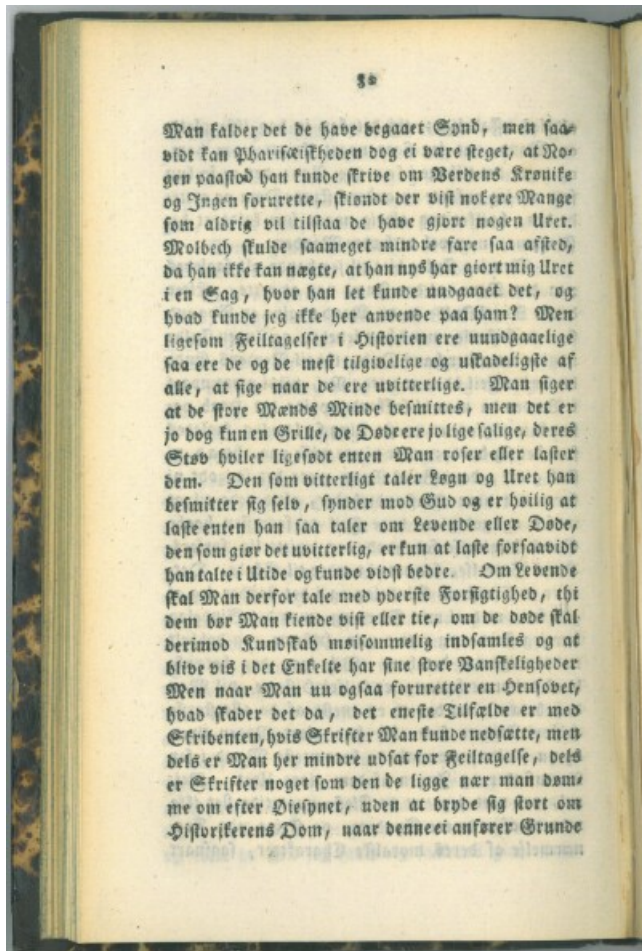
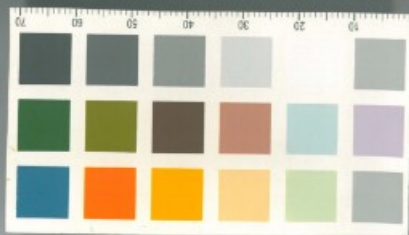
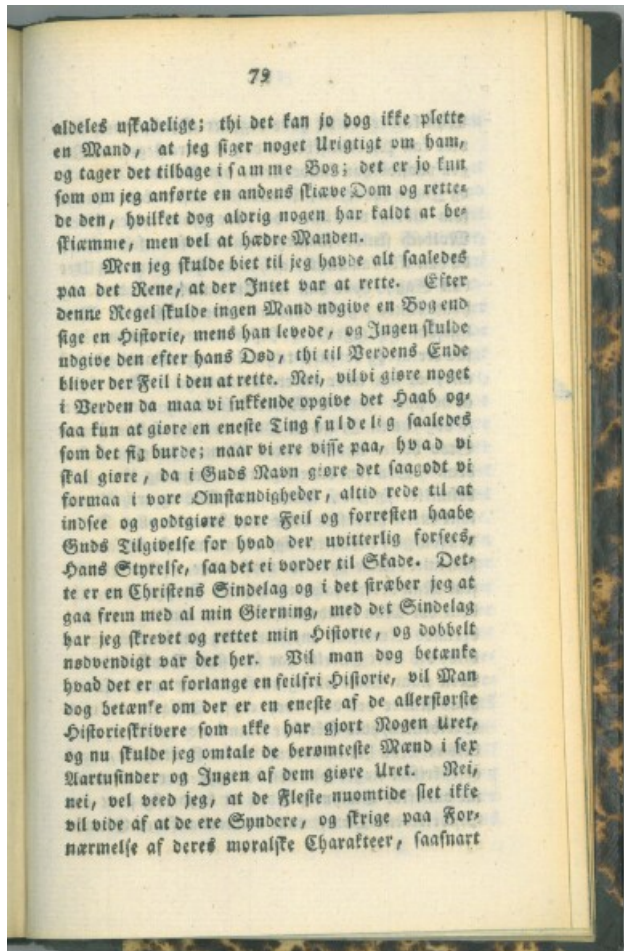
Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Krønikens Gienmæle", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 77. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1813_208-txt-shoot-idm1771/facsimile.pdf (tilgået 30. april 2024)

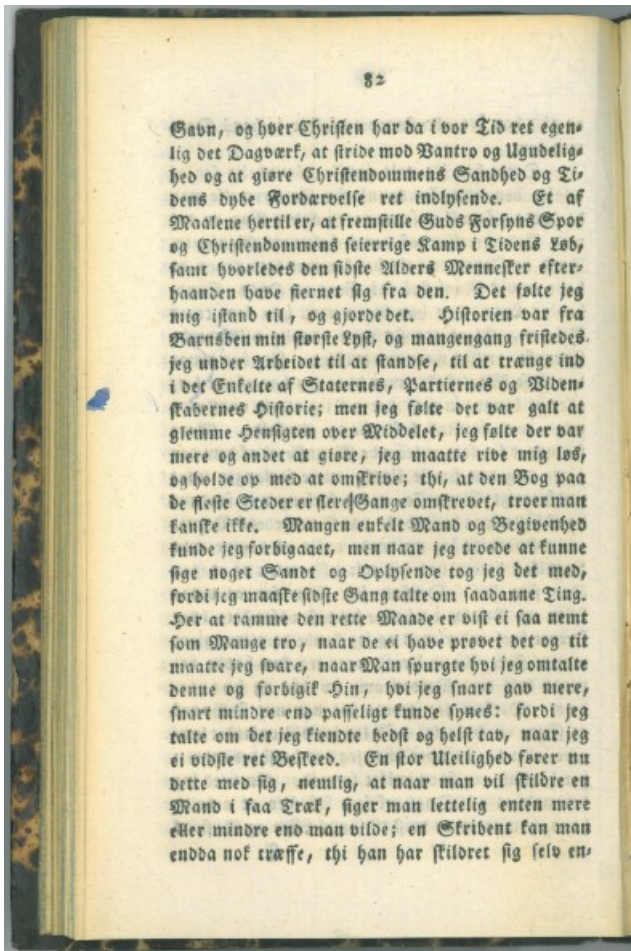
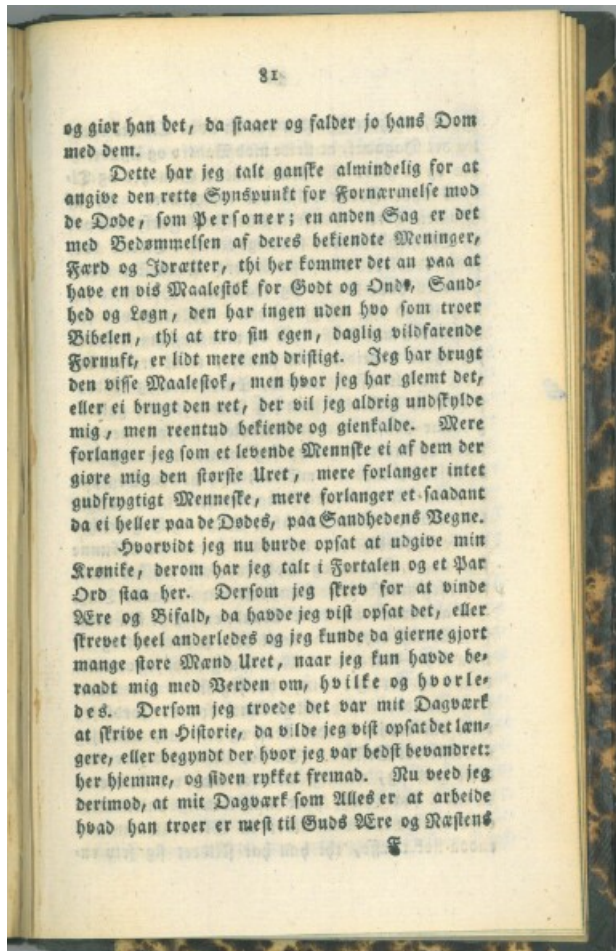
Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

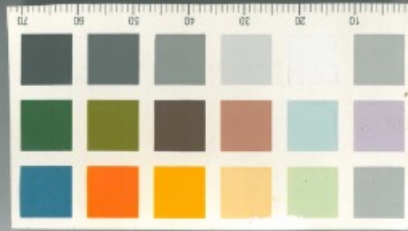

ten han vilde eller ikke, men en Konge og en Minister holder det haardt med, de have et dobbelt Ansigt, som dog i Billedet skal sammenfælde. Ved at giennelese min Kronike, blev jeg tvivlsraadig om Christian den 4de og Griffensfeldt, eller egenlig om, hvorvidt Ordene vare vel valgte; til lang Udsøgelse var hverken Tid eller Leilighed, jeg valgte da den korteste Vej hellere, om Noget skulde ske Uret, at giøre mig selv lidt, end dem, de to Mand jeg arede og elskede fra min Barndom. Saaledes bleve de Anmærkninger til, hvorfor jeg nu maa høre saa ilde, og de have da over Forventning opfyldt deres Bestemmelse, men sikkert behøve de ligesaadelsom Teksten en Revision. Herde Christian vilde jeg ikke her omtale, vi har talt meget sammen siden den Tid, og jeg har malet et Billede af Kampen som ligner ham. Griffensfeldt derimod, hvem jeg beskyldes for at have reist en Skamstøtte, som om han var en Ulfeld, vil jeg tale et Par Ord om.

At Hoovmod og Ergierrighed forvirrede Griffensfeldt og at han i sine Belmagts Dage elskede dem høiere end Gud, Konge og Fædreland, er, uagtet min Retteelse, dog sandt: thi hvad Man villig tjener det elsker Man mest, ja naar Man er Synens Tjener, elsker Man slet ikke Gud. Den eneste Uret jeg har gjort G. ligger i de Ord: stakket Glimmer for sig og Danmark var hvad han attraaede, thi det burde hede: han vilde sammenfælde den ægte Glands og den falske Glimmer. Han opgav ikke det Ønske at være en ærlig kristelig Mand, hvortil den gudsfrygtige Jesper Brof-

mand optogtede ham, men hans Ergierrighed, som klart fremlyser allerede af hans Breve som ung Reisende og siden af al hans Bedrift, tillod ham ikke at være det. Hans Fædrelandskierlighed skal Man ikke surdere hoit, naar Man ser ham i et Brev fra Dyford kun tænke paa sig selv og sine Fremtidsplaner, da Danmark var sin Undergang naar i Krigen med Karl Gustaf. Da han siden blev mægtig i det Land, satte han sine Kræfter i Verksomhed til dets Opbyggelse, som var hans Værelse; men naar Verden kunde forliges med Landets sande Gavn, da saae han det helst. At nu Gudsfrøgt sprækker Nagerne var dengang, selv hos de Mantro, en indgroet Tanke og hoo som ikke har nægtet Eroren glædes ved opbyggelige Præfener, om han end udenfor Kirken glemmer Gud. Saa var det med Griffensfeldt, og var han ikke falder, hadde han baade gjort sig og Danmark uløkkelig. Derfor lod Gud ham falde, men det var ikke derfor hans Fiender sprækte ham og de ere da lige usofvarlige. Mine Ord, at jeg nok skal bare mig for at domme en Mand Gud tugtede saa haardt, anseer Molbech for en Formular, lig den Kaffesøstrene fordem brugte naar de bagtalte Næsten, men det saarer saa være, det er dog min Hjertensmening, thi hos mig staaer det fast, hvem Herren elsker, den roser han. Gud saae at et godt, men svagt Omste laae i Hjertets Grund, han udred ham af Lumlens og de stærke Frisfeller, og jeg haaber det vist, at Gr. har røkket ham derfor inden sin Udgang, at jeg engang skal blande min Tak med hans. Jeg ved meget godt, at saadan Tale skræker i Verdens

Øre, thi den vil ikke vide af Synd og bryder sig ikke om Himmerig, hader og spottes den Vedrøvelse som er efter Gud, men hvad kommer det mig ved? jeg dømmes dog G. ligesom jeg dømmes mig selv og dømmes ham igien ligesaa lidt som mig selv.

Ogsaa for mit Tillægs Tale om en levende Mand, om Professor Rahbek, anklages og reuses jeg haardt. Dette var mig aldeles uventet, især da R. selv har offentlig sagt hvad han vilde, og da Moltbech ei anfører et Ord til at afbede, men vel til at stadfæste min Dom, ja da han, efter sine egne Ord, veed at jeg kiender R. fra en elstørdig Side og er intet mindre end hans Fiende. Jeg vil ingenlunde gienemgaae den bittere Tale eller forsøre min Dom, thi det behøves ikke, kun et Par Ord om Handlen mellem R. og mig vil jeg tilføie. Hvad jeg gjorde 1809 kunde vel en anden forføre, men jeg vil ikke, thi jeg veed, at Hovmod og Lyst til at spotte havde nogen Deel deri, jeg har bedet R. tilgive mig det for længe siden, godmodig svarede han: hanc veniam damus petimusque vicissim, og vil vist ikke takke R. for at have oprippet denne glemte Sag.

Hvad jeg skred 1812 om R. kan jeg ei fortryde, mindre gienkalde, thi det er Sandhed, sagt i en venlig, vemodig Stemning, sagt i Tillægget, fordi jeg nødigt vilde sige det, men dog maatte. Noget af det klinger haardt, men det maa saa være; hver Mand skal man bedømme venlig, men aabnbare Feil skal man ikke undskyde, tale haardere om dem jo mere de skade Manden selv. At R. selv maatte indsee Ordnes Sandhed, det var

mit inderlige Haste og uden det vilde jeg vist tale anderledes, det's Opfyldelse turde jeg imidlertid neppe vente, i det mindste ei frax, og at R. i andet Galb vilde sole sig forurettet var saa aldeles i Tingenes Orden, at det aldrig kunde undre mig. Han talte fortellig sin Sag, men paa en Maade, som ganske anderledes end Bitterheder vilde ydmygget og bestaammet mig, dersom jeg havde sagt andet end hvad jeg maatte sige. Venlig smilende tog jeg derimod nu mod de fine Snert som han viste mig at Svaben, jeg havde rost, endnu kunde give, og langt flere Saadanne vilde jeg taalig modtaget. Men den inderlige Godmodighed, det Skudsmaal han gav min Bog, som en ærlig Tale just i det Dieblif han meente sig fornærmet af den, det er Roget som gaaer en ærlig Mand til Herte, Roget, hvorfør jeg skylder og yder ham min offentlige, venlige Tak, ja det er et Træk, som i Danmark's Krønike skal hære ham og glæde hoert oprigtigt, hjærligt Herte, naar det maa beklage og misbillige Saameget af hans offentlige Vandring. Var det R. Hensigt at give mig Leilighed til denne Erklæring, da, men ogsaa kun da, har han gjort Ret i at omtale Sagen, men hvis ikke, maa jeg dog venlig give ham til Slutning en lille Snert, fordi han meente at vide saa vist, hvorfør det jeg vilde optage hans Tale.

At jeg i Ørigt slet ikke er blind for hvad Morsværdigt der udmærker R. blandt Samtidens Forfattere, erklærede jeg 1809, viste det 1812 og vilde vist det mere, naar jeg ei saa seent havde besluttet at tale om ham. Hvor holder jeg disse

